

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології

(назва факультету)

Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до арабської філології

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

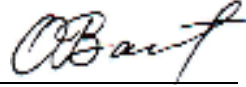
галузь знань	03 Гуманітарні науки	(шифр і назва)
спеціальність	035 Філологія	(шифр і назва)
спеціалізація	035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська	(назва)
освітній рівень	перший (бакалаврський)	(бакалавр, магістр)
освітня програма	Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова	(назва)
статус дисципліни	нормативна	(нормативна чи вибіркова)

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестри II
Кількість кредитів ECTS 3
Мова навчання українська,
арабська
Форма підсумкового контролю іспит

Розробник: ст. викладач кафедри східної і слов'янської філології Кононенко В.Г.

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «8» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради факультету

(підпис)

(С. В. Сорокін)

(прізвище, ініціали)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Курс «Вступ до арабської філології» розроблений для студентів першого року навчання. Мета викладання даної дисципліни в лінгвістичному вищому навчальному закладі полягає в ознайомленні студентів з основними відомостями з арабської мови, її історії, літератури, граматики та її ролі у сучасному арабському суспільстві. Дисципліна повинна закласти основу для подальшого професійного удосконалення володіння арабською мовою. Курс має розкрити особливості розвитку структури арабської літературної мови, а також становлення арабської літературної мови та виникнення алфавіту.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **3** кредити ЄКТС; **90** годин, у тому числі:

лекції	– 20 год.
семінарські	– 0 год.
практичні заняття	– 14 год.
консультації	– 0 год.
самостійна робота	– 56 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсів «Арабська мова», «Практична фонетика арабської мови», «Історія східних цивілізацій».

Знання теоретичних основ курсу «Основи загального мовознавства».

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Вступ до арабської філології
код навчальної дисципліни:	ОК 6
статус дисципліни:	нормативна
курс:	I
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	II

Мета. Курс навчальної дисципліни «Вступ до арабської філології» має теоретично-практичну спрямованість і передбачає ознайомлення і поглиблення знань студентів про походження, історію і формування арабської мови як однієї із найдавніших класичних мов світу.

Завдання: створити у студентів ґрунтовну теоретичну базу про походження, історію формування арабської мови; забезпечити студентам глибоке розуміння граматичних, фонетичних і соціальних процесів формування мови як засобу комунікації; забезпечити засвоєння студентами систематичних знань з основних напрямків арабської філології як науки; ознайомити студентів з арабською літературою та її пам'ятками; розкрити причини становлення мовної ситуації в арабському світі та структурні відмінності між літературною мовою та діалектами; ознайомити студентів із зразками національного мовленнєвого етикету, навчити його розпізнавати, перекладати та використовувати у власному мовленні; розширювати науковий світогляд студентів.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:

Модуль 1:

- Змістовий модуль 1. Етапи розвитку арабської мови (кількість тем – 1).

- Змістовий модуль 2. Арабська мова у порівняльно-історичному висвітленні (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 3. Письмова спадщина арабської культури (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 4. Діалектологія та соціолінгвістика (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 5. Арабська літературна мова та література. Нові сфери функціонування (кількість тем – 2).
- Змістовий модуль 6. Арабістика в арабських країнах (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 7. Арабістика на Заході (кількість тем – 1).
- Змістовий модуль 8. Сучасна вітчизняна арабістика (кількість тем – 2).

Тривалість:

II семестр: 3 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 години на тиждень.

Оцінювання:

II семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – іспит.

5. Завдання (навчальні цілі):

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

- систематизувати та поглибити термінологію, систему основних понять курсу;
- працювати з етимологічними, перекладними словниками арабської мови;
- розрізняти основні етапи історичного розвитку арабської мови;
- вміти здійснювати класифікацію арабської мови;
- ефективно і гнучко використовувати знання про історію арабської філології, її періодизацію;
- розрізняти й визначати основні мовні процеси арабської мови.

Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей:

інтегральної компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних компетентностей (ЗК):

- **ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- **ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- **ЗК 7.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- **ЗК 8.** Здатність працювати в команді та автономно;
- **ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних цілях;
- **ЗК 13.** Здатність проведення досліджень на належному рівні;
- **ЗК 14.** Здатність цінувати та поважати етнокультурне розмаїття та мультикультурність.

фахових компетентностей (ФК):

- **ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- **ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- **ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- **ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту;

- **ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- **ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- **ФК 13.** Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

предметних компетентностей:

- здатність розуміти структуру дисципліни «Вступ до арабської філології», як науки та її теоретичні основи;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність розуміти сфери функціонування арабської літературної мови;
- здатність аналізувати і аргументувати причини становлення мовної ситуації в арабському світі та структурні відмінності між літературною мовою та діалектами;
- здатність розуміти основні етапи становлення арабської літературної мови та її джерела;
- здатність розуміти розходження класичної арабської та усно-розмовної форми арабської мови.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання <i>(1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)</i>		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання <i>(за необхідності)</i>
Код	Результат навчання		
1. Знати:			
1.1	Знати предмет, завдання, цілі та наукові методи дослідження дисципліни «Вступ до арабської філології», її розділів, теоретичного та практичного значення	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
1.2	Знати основні етапи становлення арабської літературної мови та її джерела.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
1.3.	Знати усні та письмові пам'ятки арабської мови та арабської культури.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.

		метод.	
1.4.	Знати співвідношення літературної мови та діалектів арабських країн.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
1.5.	Знати основні етапи розвитку арабістики в арабських країнах, на Заході та в Україні.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
2. Вміти:			
2.1.	Вміти аналізувати причини становлення мовної ситуації в арабському світі та структурні відмінності між літературною мовою та діалектами.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
2.2.	Вміти розрізняти лексичне значення та семантичну структуру слова, визначати типи асоціативних зв'язків між словами, тематичні групи.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
2.3.	Вміти пояснювати процес становлення арабської літературної мови.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
2.4.	Вміти пояснювати розходження класичної арабської та усно-розмовної форми арабської мови.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
3. Комунікація:			
3.	Володіти навичками ведення дискусій під	Лекція, семінар,	Поточне усне

	час обговорення теоретичних питань філології як науки.	пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.
4. Автономність та відповідальність:			
4.	Володіти навичками роботи як самостійно, так і роботи в команді.	Лекція, семінар, пояснення, розповідь, презентація, бесіда, дискусія, проблемний виклад, частково- пошуковий метод.	Поточне усне опитування, самостійна робота, презентація, МКР, іспит.

7. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації):

Результати навчання з дисципліни (код)	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	3.	4.
	Програмні результати навчання										
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.						+	+	+			+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.						+		+			+
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	+		+								+
ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини.					+						
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	+									+	+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.							+		+		+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	+	+	+			+	+		+		+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+		+		+		+			+
ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.	+	+	+	+		+		+	+		+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.						+	+		+	+	+
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та	+			+			+				

іноземною (іноземними) мовами.												
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.							+			+		+
ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).							+			+		+
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	+				+					+		+
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.		+	+	+			+			+		+
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+	+			+						
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+						+	+			+	+
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	+						+	+			+	+
ПРН 20. Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм арабської мови на рівні B2, другої східної мови на рівні A2, західноєвропейської мови на рівні B2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна позааудиторна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
	3. Іспит	30
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: іспит;
- умови допуску до іспиту: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня з навчальної дисципліни «Вступ до арабської філології» зі

спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.067 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усне та письмове виконання вправ для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності за темою модуля, поточні тести, бесіди, діалоги, полілоги тощо.	виконання вправ за тематикою модулів, написання творів та есе за тематикою, що вивчається, перекладів, підготовка рефератів, робота зі словниками, довідниками та енциклопедіями тощо.	лексичні, граматичні тести, диктанти-переклади, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля з навчальної дисципліни «Вступ до арабської філології» для студентів I курсу першого (бакалаврського) рівня обчислюється наступним чином.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді студента; допущені неточності у визначені понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначені понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0** балів.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною** шкалою (від **0** до **10**). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **5³**.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з теоретичних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) з кожної теоретичної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить **6,3**, з округленням до цілого числа – **6**. Цю оцінку множимо на **5**: **6x5=30**. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

ними знань, навичок і вмінь з усього навчального матеріалу, що входить до відповідного модуля навчальної дисципліни: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи. Зміст, структура, критерії оцінювання, порядок, тривалість і форма проведення МКР визначаються і регламентуються засіданням кафедри східної філології.

Кількість варіантів пакету МКР має бути достатньою і охоплювати всі теми та ключові поняття змістових модулів навчальної дисципліни. Крім того, необхідно передбачити завдання різних рівнів складності: репродуктивні, продуктивні (творчі), інноваційні.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету у встановлений в Університеті період. На модульний контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки репродуктивного, продуктивного (творчого) та інноваційного рівнів володіння студентами навчальним матеріалом дисципліни.

Оцінювання МКР здійснюються відповідно до затверджених кафедрою критеріїв. Відповідність виконання завдань критеріям МКР зазначається викладачем на полях роботи. Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту:

відмінно	– 20 балів;
добре	– 16 балів;
задовільно	– 12 балів;
незадовільно	– 8 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (*максимум 50 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і *максимум 20 балів* за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного модуля.

Підсумкове оцінювання – іспит

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Екзамен може відбуватися в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

відмінно	– 30 балів;
добре	– 23 бали;
задовільно	– 18 балів;
незадовільно	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів

Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента.	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР).	20

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	
1 – 59	FX	Незадовільно

Якщо студент на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Критерії оцінювання відповіді на іспиті

Іспит відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин. Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

Відмінно – 30 балів – виставляється за бездоганну, повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам;

Добре – 23 бали – виставляється за повну, ґрунтовну, відповідь, вияв власної думки, творчість при перекладі лексичних одиниць, відповідність усного та писемного мовлення наявним мовним стандартам; однак студент припускається певних лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущені певні неточності у відповіді;

Задовільно – 18 балів – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; студент припускається багатьох стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, або допущено багато неточностей у запропонованих завданнях;

Незадовільно – 0 балів – виставляються за умови невідповідності змісту виконаної роботи запропонованим завданням; за низький рівень виконання практичного завдання із допущенням неточностей, невідповідностей, наявністю грубих стилістичних, лексичних, фонетичних або граматичних помилок, поверховість та відсутність творчого підходу у виконанні завдань; за фрагментарну відповідь із грубими помилками та неточностями.

В умовах дистанційного навчання студенти складають іспит в онлайн-форматі на інформаційній платформі Microsoft Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону чи іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку до відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Якщо студент на іспиті з навчальної дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»)),

«задовільно» («З»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються, як правило, в середині березня, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа.

3. *Модульна контрольна робота* – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **20**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи *підсумкового* контролю – іспит, який відбувається в усній формі, письмовій формі або складатися з письмової та усної частин формі;

- максимальний екзаменаційний бал становить **30**.

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Іспит:

Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумковий рейтинговий бал
Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	Лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Етапи розвитку арабської мови.												
Тема 1. Завдання та предмет курсу «Вступ до арабської філології».	9	2				7						
Усього за змістовий модуль 1	9	2				7						
Змістовий модуль 2. Арабська мова у порівняльно-історичному висвітленні.												
Тема 2. Арабська мова у порівняльно-історичному висвітленні.	11	2	2			7						
Усього за змістовий модуль 2	11	2	2			7						
Змістовий модуль 3. Письмова спадщина арабської культури.												

Тема 3. Письмова спадщина арабської культури.	13	4	2			7						
Усього за змістовий модуль 3	13	4	2			7						
Змістовий модуль 4. Діалектологія та соціолінгвістика.												
Тема 4. Діалектологія та соціолінгвістика.	13	4	2			7						
Усього за змістовий модуль 4	13	4	2			7						
Змістовий модуль 5. Арабська літературна мова та література. Нові сфери функціонування.												
Тема 5. Арабська літературна мова та література. Нові сфери функціонування.	11	2	2			7						
Усього за змістовий модуль 5	11	2	2			7						
Змістовий модуль 6. Арабістика в арабських країнах.												
Тема 6. Арабістика в арабських країнах.	11	2	2			7						
Усього за змістовий модуль 6	11	2	2			7						
Змістовий модуль 7. Арабістика на Заході.												
Тема 7. Арабістика на Заході.	11	2	2			7						
Усього за змістовий модуль 7	11	2	2			7						
Змістовий модуль 8. Сучасна вітчизняна арабістика.												
Тема 8. Сучасна вітчизняна арабістика.	9	2				7						
Усього за змістовий модуль 8	9	2				7						
МКР №1	2		2									
Усього годин	90	20	14			56						

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси):

Основна (базова):

Коран. Дослідження, переклад (фрагмент), коментарі Рибалкіна В.С. (2002). Київ: Стилос, (2002).

Крымский А.Е. (2007). *История арабов и арабской литературы, светской и духовной // А.Ю. Кримський. Вибрані сходознавчі праці в п'яти томах. Т. 1: Арабістика.* Київ: Стилос.

Петрова Л.А. (2011). *История арабской литературы (VI–XVIII вв.). Конспекты лекций.* Київ.

Петрова Ю.І. (2011). *Єгипетський діалект арабської мови: специфіка структури та функціонування.* Київ.

Рыбалкин В.С. (1990). *Арабская лексикографическая традиция.* Київ: «Наукова думка».

Рыбалкин В.С. (2000). *Арабская лингвистическая традиция: истоки, творцы, концепции.* Київ.

Рыбалкин В.С. (2003). *Классическое арабское языкознание.* Київ: Стилос.

Сівков І.В. (2014). *Лексикологія арабської мови. І частина: Навчальний посібник.* Київ: ТОВ «ВТС ПРИНТ».

Хамрай О.О. (2014). *Теоретична фонетика арабської літературної мови.* Київ.

Vacha, N.N., & Bahous, R. (2011). *Foreign Language Education in Lebanon: A Context of Cultural and Curricular Complexities.* Journal of Language Teaching and Research.

Holes, Clive. *Modern Arabic: Structures, Functions and Varieties.* (1995). New York.

Додаткова:

Рибалкін В.С. (2002). *Англійські переклади Корану (анотована бібліографія).* Сходознавство. – № 16. С.79–91.

Рибалкін В.С. (1987). *Нарис розвитку сходознавства в Україні і Радянському Союзі.* Газ. “ар-Ра’й” (“Точка зору”). Амман. 22.XI.1987, № 6345. (арабською мовою).

Рибалкін В.С. (1991). *А.Ю. Кримський як арабіст-діалектолог // Мовознавство.* № 2. С.68-74.

Рибалкін В.С. (1995). *Історія українського сходознавства в науковій спадщині А. П. Ковалівського (до публікації деяких архівних матеріалів). На честь заслуженого діяча науки України А.П. Ковалівського.* Тези міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження. Харків, С.28-29.

Рыжих В.И. (2002). *Глагольная система арабского литературного языка. Книга первая: Сильные глаголы*. Одесса: Астропринт.

Тисяча й одна ніч. (2011). Переклад з арабської, впорядкування, коментарі та глосарій Валерія Рибалкіна. Серія «Скарби Сходу». Тернопіль: «Богдан».

Mason, I. (1994). Discourse, ideology and translation. In R. D. Beaugrande, A. Shunnaq, & M. H. Heliel (Eds.), *Language, discourse and translation in the West and Middle East* (pp. 23–34). Amsterdam and Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.

11. Додаткові ресурси (за наявності):

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://www.nbu.gov.ua/node/422>
- Телеканал «аль-Джазіра» [News | Today's latest from Al Jazeera](#)
- Портал новин [أخبار أوكرانيا بالعربية | أخبار أوكراينا \(arab.com.ua\)](#)
- Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» [أخبار دولية وعربية | الشرق الأوسط \(aawsat.com\)](#)
- Бібліотека арабської літератури [Library of Arabic Literature](#)
- Журнал арабської літератури [أخبار أوكراينا بالعربية | أخبار أوكراينا \(arab.com.ua\)](#)
- [nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي \(neelwafurat.com\)](#)
- Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграмі: https://t.me/fs_info
- Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/CZo0kp9>
- Інституційний депозитарій: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
- Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <http://eastphil.knlu.edu.ua/>
- Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
- Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://cutt.ly/rZo169p>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою):

1) Центр арабської мови і культури, ауд. 601 (47,1 кв. м.), навчальний корпус № 3.

- Інтерактивний комплекс мультимедійна трибуна Корсар 22М, 2020, сенсорна
- Проектор Optoma W334E з маркерною дошкою
- Моторизований екран Grandview
- Акустична система Genius SP-HF180
- Камера з триногою 2E WQHD 2K & 1080P

2) Бібліотечний фонд Центру арабської мови і культури (900 екземплярів (словники, навчальна література, художня література, періодичні видання)).

3) Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.